

ს/კ 01009011319 მის. თბილისი, გლდანის VIII მ/რ, კორპ. 27, ბინა 100, ელ. ფოსტა: a.aptiauri13@gmail.com
ტ. 551 156 154

№265

1 აგვისტო 2023 წ.

დასკვნა

მწვანე ნარგავების სახეობრივი მდგომარეობისა და ხარისხობრივი შეფასების შესახებ

ა/წლის 31 ივლისს ქალაქი თბილისი, ქუჩა გაგარინი, N27, მიმდებარედ, მისამართზე (საკადასტრო კოდები: 01.10.13.005.034) არსებულ ტერიტორიაზე მესაკუთრე სააქციო საზოგადოება "საქართველოს ბანკი" (ს/კ 204378869) მომართვის საფუძველზე მეტყევე-ინჟინრის მიერ (ექსპერტი სატყეო სამეურნეო საქმიანობის მიმართულებით) შემოწმდა მწვანე ნარგავის ფიზიკური მდგომარეობა. ვიზუალურად დათვალიერებული და სატყეო ტაქსაციაში მიღებული მეთოდების მიხედვით აღწერილი და შეფასებული იქნა ეს ხე- მცენარეები.

ხის დიამეტრი დადგინდა საზომი ბაფთით მიწის პირიდან 10 სმ სიმაღლეზე გაზომვით და "პი"-ზე ანუ 3,14-ზე გაყოფით.

ტერიტორიაზე განლაგებულია 91 ძირი ნარგავი, რომელთაგან 36 ძირი ხილ-კენკროვანია.

2022 წელს ჩატარებული აღრიცხვის დროს რამოდენიმე ნარგავი იყო აღრიცხული წითელ ხაზს გარეთ.

დამკვეთი მოჭრის ზეხმელ ნარგავებს, ხოლო ხილ-კენკროვნებს გამოიყენებს შეხედულებისამებრ.

პირველ ეტაპზე ჯერ უნდა ამოთხრილი იქნას ორმო, რომელშიც უნდა ჩაირგას გადასარგავი ხე-მცენარე, ორმოს სიმაღლე და სიგანე უნდა იყოს იმ ზომის, რომ ხე-მცენარე ძალიან თავისუფლად ეტეოდეს ორმოში. ასაშენებელი შენობის საძირკველის გათხრის პროცესში ექსკავატორის საშუალებით მოითხრება მიწა გადასარგავი ხე-მცენარეების გარშემო იმ პირობით, რომ მათი ფესვთა სისტემა და განსაკუთრებით მთავარი ფესვი არ დაზიანდეს. ეს კი მიღწევადია, თუ ხის გარშემო მიწა მოითხრება ხის ფესვის ყელიდან 40 – 50 სმ-ის რადიუსით (დამოკიდებულია ხის დიამეტრის სიმსხოზე) წრიულად გარშემო. ექსკავატორის ე.წ. „კოვშის“ საშუალებით აწეული უნდა იქნას მაღლა, რომ ძირითადი ფესვი (და დამატებითი ფესვებიც) წაეჭრას. ასევე მოხდეს ამ ფესვებისა და მიწის, რომელიც ფესვებს გაყვება შეკვრა ჯვალის ტომრით. ფოთლოვანი ხის გადარგვამდე, ხე თავისუფლდება ტოტებისაგან 3,6 მეტრის სიმაღლემდე. ვინაიდან ხე გადასარგავია იქვე ტერიტორიაზე

(დაახლოებით 5 – 8 მეტრის მანძილზე), ხეს ძირიდან ასწევნ ექსკავატორის ე.წ. „კოვზის“ საშუალებით, ხოლო იმისათვის, რომ ხემ წონასწორობა შეინარჩუნოს (ეს აუცილებელი პირობაა) გადატანის დროს, საჭიროა ხის ვარჯის ძირში შემოეკრას რეზინის ფურცლები (ხის მერქანი, რომ არ დაზიანდეს) და ამწეს (გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ ხის წონა მიწიანად შესაძლებელია იყოს 1,0 – 2,5 ტონა, ამიტომ ამწეს ტვირთამწეობა უნდა იყოს არა ნაკლები 5 ტონა) ჯალამბარის გამოყენებით დაახლოებით ვერტიკალურ მდგომარეობაში აიწიოს და გადატანილ იქნას სპეციალურად მომზადებულ ორმოში, სადაც ხის ჩარგვამდე უნდა ჩაიყაროს შავმიწა ნიადაგი გაჯერებული ორგანული სასუქების ნაზავით და ზრდის სტიმულატორით „რაანი“-თ.

ჩაისხას 10 ლიტრი წყალი (მიწა რომ გაიჟიჟოს) და მიწიანად ჩაისვას ორმოში ვერტიკალურ მდგომარეობაში. მიწის ჩაყრის დროს პერიოდულად მიწა უნდა დაიტკეპნოს (მუდმივად ამ პროცესის მიმდინარეობისას ყურადღება მიექცეს იმ გარემოებას, რომ ხემ ვერტიკალური მდგომარეობა შეინარჩუნოს). გადარგვის შემდეგ ხე უნდა გამაგრდეს მინიმუმ ორი ურთიერთსაწინააღმდეგოდ მიწაში ჩასობილი ჭიგოს სამაგრებით. გადარგვის შემდეგ აუცილებელია შეირჩეს პასუხისმგებელი პირი, რომელიც ივალდებულებს, რომ ხე-მცენარეს რეგულარულად მორწყავს. პირველი ერთი კვირის მანძილზე დღეში ერთხელ – ან დილას, ან საღამოს 10 ლიტრის ოდენობის წყლის დასხმით სპეციალურად მოწყობილ ჯამში (მიწის შემალღებელი ფენა, რომელიც ხე-მცენარის ფესვის ყელის გარშემო იქნება შემოვლებული – წვიმიან ამინდშიც კი). მომდევნო ერთი კვირის მანძილზე კიდევ 10 ლიტრის ოდენობის წყლის დასხმით დილაობით. გადარგული ნარგავების მოვლის (რწყვა და მიწის გაფხვიერება) სამუშაოები უნდა გაგრძელდეს გაზაფხულზე. განსაკუთრებული მოვლა დასჭირდება ზაფხულის ცხელი დღეების პირობებში, ანუ ყოველ მესამე დღეს დილით ადრე ან საღამოს დაბინდებამდე უნდა მოირწყას იმ ანგარიშით, რომ ყოველი ნარგავის ნიადაგმა ცალ-ცალკე 10 ლიტრი ოდენობის წყალი შეიწოვოს.

ცხრილში მოცემულია ქალაქი თბილისი, ქუჩა გაგარინი, N27, მიმდებარედ, მისამართის (საკადასტრო კოდები: 01.10.13.005.034) ტერიტორიაზე არსებული ხე-მცენარების სახეობები, მათი ფიზიკური მდგომარეობა, დიამეტრები მიწის ზედაპირიდან 10 სმ სიმაღლეზე და შესაბამისი სამეურნეო ღონისძიება:

№ რიგზე	მერქნიანი სახეობა	D ₁₀ დიამეტრი 10 სმ-ზე	სამეურნეო ღონისძიება წითელი - ექვემდებარება მოჭრას, ლურჯი - ექვემდებარება გადარგვას, მწვანე - ადგილზე რჩება	შენიშვნა
1	ინოვაზიური	58,4	მაღალი ძირკვი, ძველი გადანაჭრელი	
2	საპნის ხე(Sapindus Saponaria)	1,5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
3	კომში(Cidonia oblonga)	13,8	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
4	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	11,2	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %

5	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	13,5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
6	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	11,7	ჯანსაღი	ნებართვას არ საჭიროებს
7	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	15,2	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
8	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	4,6	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
9	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	15,3	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
10	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	6,8	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
11	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	6,5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
12	თუთა(Marus alba)	69,7	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
13	ჭადარი(Platanus occidentalis)	47,3	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
14	ჭერამი(Prunus Armeniaca)	27,6	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
15	კარალიოკი(Diospyros Kaki)	23,7	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
16	ალუბალი(Prunus Cerasus L)	11,6	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
17	დაფნა(Laurus nobilis)	4,3 – 7,2	ჯანსაღი, 2 ძირი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
18	იაპონური ზღმარტლი(Mespilus japonica)	2,9	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
19	ვაზი(Vitis vinifera)	1,2-2,8 – 1,1	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი, 4 ძირი	ნებართვას არ საჭიროებს
20	კარალიოკი(Diospyros Kaki)	17,9	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
21	სურო(Hedera Helix)	0,5 – 1,2	ჯანსაღი, 2 ძირი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
22	დაფნა(Laurus nobilis)	18,4	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %

23	ბროწეული(Punica Granatum)	1,8 – 4,9	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი, 15 ძირი	ნებართვას არ საჭიროებს
24	კარალიოკი(Diospyros Kaki)	16,4	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
25	თუთა(Marus alba)	26,4	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
26	თუთა(Marus alba)	33,7	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
27	ვაზი(Vitis vinifera)	3,9	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
28	ლელვი(Picus Carica)	6,4	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
29	ლელვი(Picus Carica)	8,7	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
30	თუთა(Marus alba)	14,2	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
31	ლელვი(Picus Carica)	33,6	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
32	დაფნა(Laurus nobilis)	2,4 – 8,7	ჯანსაღი, 5 ძირი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
33	დაფნა(Laurus nobilis)	6,5	ძირკვზე ამოსული ამონაყარი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
34	დაფნა(Laurus nobilis)	6,5	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
35	ლელვი(Picus Carica)	30,5	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
36	დაფნა(Laurus nobilis)	2,3 – 4,6	ჯანსაღი, 6 ძირი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
37	ლელვი(Picus Carica)	11,5 – 18,6	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი, 2 ძირი	ნებართვას არ საჭიროებს
38	იაპონური ზღმარტლი(Mespilus japonica)	10,4	ჯანსაღი, ხილ-კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
39	დაფნა(Laurus nobilis)	1,8 – 6,7	ჯანსაღი, 5 ძირი	ნებართვას არ საჭიროებს
40	თუთა(Marus alba)	72,7	ნაბელი, ხმოზადი	ექვემდებარება მოჭრას
41	თუთა(Marus alba)	2,7	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %

42	პალმა(Palmae)	18,6	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
43	კარალიოკი(Diospyros Kaki)	19,8	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
44	ვერხვი(Populus tremula)	41,7	ნაბელი, ხმობადი	ექვემდებარება მოჭრას
45	თუთა(Marus alba)	24,3	ჯანსაღი	კედელში ამოსული ექვემდებარება მოჭრას
46	კაკალი(Junglans regia)	33,5	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
47	კომში(Cidonia oblonga)	7,9	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
48	თუთა(Marus alba)	18,7	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
49	კაკალი(Junglans regia)	72,8	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
50	ქლიავი(Prunus domestica L)	5,4	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
51	იაპონური ზღმარტლი(Mespilus japonica)	7,5	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
52	ქლიავი(Prunus domestica L)	6,7	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
53	აკაკი (Celtis caucasica)	8,7	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
54	კომში(Cidonia oblonga)	4,3 – 5,1	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი, 2 ძირი	ნებართვას არ საჭიროებს
55	ლელვი(Picus Carica)	1,5 – 2,3	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი, 2 კაპი	ნებართვას არ საჭიროებს
56	დაფნა(Laurus nobilis)	1,8 – 16,5	ჯანსაღი, 3 ძირი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
57	ვაზი(Vitis vinifera)	3,7	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
58	ბროწეული(Punica Granatum)	10,4	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
59	კომში(Cidonia oblonga)	5,6 – 7,8	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი, 2 ძირი	ნებართვას არ საჭიროებს
60	საპნის ხე(Sapindus Saponaria)	2,7	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
61	ბროწეული(Punica Granatum)	9,8	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს

62	ფიჭვი (Pinus caucasica)	63,9	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
63	ლელვი(Picus Carica)	3,1 – 8,3	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი, 4 ძირი	ნებართვას არ საჭიროებს
64	დაფნა(Laurus nobilis)	10,6 – 11,5	ჯანსაღი, 2 კაპი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
65	ლელვი(Picus Carica)	9,3	ჯანსაღი, ძირკვზე ამონაყრები	ნებართვას არ საჭიროებს
66	ლელვი(Picus Carica)	9,7	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
67	ლელვი(Picus Carica)	3,8 – 19,1	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი, 3 ძირი	ნებართვას არ საჭიროებს
68	ქლიავი(Prunus domestica L)	5,7	ზეხმელი	ნებართვას არ საჭიროებს
69	ლელვი(Picus Carica)	5,9	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
70	თუთა(Marus alba)	51,8	ჯანსაღი,	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
71	კვიპაროზი(Cupressus Sempervirens L)	40,6	ჯანსაღი,	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
72	ჭადარი(Platanus occidentalis)	68,5	ჯანსაღი,	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
73	ცაცხვი(Tilia caucasica)	46,1	ჯანსაღი,	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
74	ცაცხვი(Tilia caucasica)	62,5	ხმოზადი	ექვემდებარება მოჭრას
75	ფიჭვი (Pinus caucasica)	26,8	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
76	ფიჭვი (Pinus caucasica)	40,3	ზეხმელი	ექვემდებარება მოჭრას
77	ფიჭვი (Pinus caucasica)	30,6	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
78	თუთა	51,7	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
79	ბალი	8,2	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
80	თუთა	5,8	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %

81	ფიჭვი	28,4	ჯანსაღი	გადარგვა შესაძლებელი სპეც.ტექნიკით
82	ქლიავი	5,9	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
83	თხილი	3,2	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
84	ლელვი	3,1	ჯანსაღი, ხილ- კენკროვანი	ნებართვას არ საჭიროებს
85	აკაკი	2,7	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
86	თხილი	6,8	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
87	თელა	2,2	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
88	თელა	1,6	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
89	კაკალი	2,3	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
90	თუთა	1,8	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %
91	ბალლოჯი	2,3	ჯანსაღი	შესაძლებელია გადარგვა, გახარების 70 %

ალექსანდრე აფხაზური

პროფესორი, სატყეო საქმის მეტყევე-მეცნიერი
ლიცენზირებული და სერთიფიცირებული ექსპერტი